

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne : **B. S.**, bývajúca v K., proti žalovanému : **J. B.**, bývajúci v K., v dovolacom konaní zastúpený JUDr. R. K., advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v K., o **náhradu škody**, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 15 C 1183/91, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 3. marca 2004 č.k. 15 C 1183/91-216 v spojení s opravným uznesením z 27. mája 2004 č.k. 15 C 1183/91-233 a rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. novembra 2007 sp.zn. 2 Co 129/2006 v spojení s opravným uznesením z 28. januára 2008 sp.zn. 2 Co 129/2006, takto

r o z h o d o l :

Konanie o dovolaní proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 3. marca 2004 č.k. 15 C 1183/91-216, v spojení s opravným uznesením z 27. mája 2004 č.k. 15 C 1183/91-233, **z a s t a v u j e.**

Dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. novembra 2007 sp.zn. 2 Co 129/2006, v spojení s opravným uznesením z 28. januára 2008 sp.zn. 2 Co 129/2006, **o d m i e t a.**

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I (súd prvého stupňa) rozsudkom z 3. marca 2004 č.k. 15 C 1183/91-216, v spojení s opravným uznesením z 27. mája 2004 č.k. 15 C 1183/91-233, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 65 458,-- Sk spolu s 3 %-ným úrokom z omeškania od 20. júla 1991 do 30. septembra 1995, s 19,5 %-ným úrokom od 1. októbra 1995 do 28. februára 1996 a 17,6 %-ným úrokom od 1. marca 1996 až do zaplataenia, ako aj

sumu 25 458,-- Sk, spolu s 3 % úrokom od 28. novembra 1991 do 30. septembra 1995, s 19,5 %-ným úrokom od 1. októbra 1995 do 28. februára 1996 a 17,6 %-ným úrokom od 1. marca 1996 až do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania v sume 7 427,-- Sk a 25 093,-- Sk, ostatne uvedenú náhradu na účet jej zástupcu. Žalobu vo zvyšku zamietol. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu náhradu trov štátu v sume 1 239,-- Sk a žalovanému v sume 8 293,-- Sk.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 19. novembra 2007 sp.zn. 2 Co 129/2006, v spojení s opravným uznesením z 28. januára 2008 sp.zn. 2 Co 129/2006, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa „v napadnutej vyhovujúcej časti“ tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 56 658,-- Sk s 3 % úrokom z omeškania od 20. júla 1991 do zaplatenia a „v prevyšujúcej vyhovujúcej časti“ žalobu zamietol. Rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania účastníkov a štátu zrušil a vec v rozsahu zrušenia mu vrátil na ďalšie konanie. Samostatným výrokom zastavil konanie o odvolaní žalobkyne. Odvolací súd vo veci samej dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne ustálil, že žalobkyňa dôvodne odstúpila od zmluvy o zhotovení veci a že jej tak vzniklo právo na vrátenie zálohy poskytnutej žalovanému, ako aj na náhradu škody. Súd prvého stupňa pochybil ale v tom, že od sumy 50 000,-- Sk, poskytnutej ako záloha, odpočítal z titulu účelne vynaložených nákladov žalovaným na zhotovenie veci iba sumu 10 000,-- Sk, hoci žalovanému v skutočnosti vznikli náklady v sume 18 800,-- Sk. Podľa odvolacieho súdu pochybil súd prvého stupňa aj pri určení rozsahu úrokov z omeškania, pretože žalobkyňa, keďže mieru úrokov treba posúdiť ešte podľa vyhlášky č. 45/1964 Zb., má právo iba na 3 %-ný ročný úrok z omeškania.

Žalovaný napadol dovolaním časti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorými bolo žalobe vyhovené a vo výroku o trovách konania, a časť rozsudku odvolacieho súdu, ktorou bol rozsudok súdu prvého stupňa zmenený tak, že bola mu uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni 56 658,-- Sk spolu s úrokom z omeškania. Dovolanie odôvodnil tým, že konanie súdov je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (dovolačí dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Uviedol, že napadnuté časti rozhodnutí vychádzajú neúplne zisteného skutkového stavu veci, pretože sudy nepostupovali v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovaného nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý je príslušný rozhodnúť o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov, ako súdov odvolacích (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas na tento procesný úkon oprávnenou osobou (§ 240 ods. 1 O.s.p.), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že o časti dovolania žalovaného smerujúcej proti rozsudku súdu prvého stupňa nemôže konať a rozhodnúť a že jeho dovolanie v ďalších častiach smeruje proti takým častiam rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým zákon dovolanie nepripúšťa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým skúmal, či vôbec môže konať o mimoriadnom opravnom prostriedku žalobcu proti rozsudku súdu prvého stupňa z 3. marca 2004 č.k. 15 C 1183/91-216, v spojení s opravným uznesením z 27. mája 2004 č.k. 15 C 1183/91-233, ktoré v dovolaní tiež výslovne napáda. Dospel k záveru, že konanie o jeho dovolaní treba v tejto časti zastaviť podľa § 104 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. účastník konania môže dovolaním napadnúť iba právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolacím súdom je krajský súd, ak rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu (§ 10 ods. 1 O.s.p.) a Najvyšší súd Slovenskej republiky, ak rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu ako súdu prvého stupňa (§ 10 ods. 2 O.s.p.). Rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je spôsobilým predmetom dovolania; nemožno ho týmto mimoriadnym opravným prostriedkom napádať, a to ani vtedy, ak by konanie okresného súdu malo procesné vady vymenované v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p.

Keďže dovolanie môže byť podané len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, Občiansky súdny poriadok ani neupravuje funkčnú príslušnosť na prejednanie dovolania smerujúceho proti uzneseniu súdu prvého stupňa. Nedostatok funkčnej príslušnosti súdu na prejednanie veci, inak patriacej do právomoci súdov, je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, ktoré musí mať za následok zastavenie dovolacieho konania (§ 104 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p.).

Z týchto dôvodov o dovolaní žalovaného v časti týkajúcej sa rozsudku súdu prvého stupňa rozhodol tak, ako je to uvedené v prvom výroku tohto rozsudku.

Bez ohľadu na to, či odvolací súd rozhodol rozsudkom alebo uznesením, pripúšťa ustanovenie § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. dovolanie proti jeho rozhodnutiu vtedy, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných, v ňom vymenovaných procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, zákonom predpísaného spôsobu začatia konania, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Na tieto vady konania odvolacieho súdu prihliada dovolací súd vždy, t.j. aj vtedy, ako to účastník v dovolaní výslovne nenamieta (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.). Dovolací súd nezistil, že by konania súdov boli postihnuté niektorou z týchto väd; ich existenciu naostatok netvrdí v dovolaní ani žalovaný.

Dovolanie žalovaného by nebolo prípustné ani vtedy, ak by konanie súdov bolo prípadne postihnuté inou (v ustanovení § 237 O.s.p. neuvedenou) vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, na ktorú vadu je dovolací súd inak povinný prihliadnuť aj vtedy, ak nie je uplatnená v dovolaní (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.). Pre iné než v ustanovení § 237 O.s.p. uvedené vady rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania, dovolanie totiž nie je prípustné. Takáto vada môže byť právne významná len pri inak prípustnom dovolaní.

Nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda rozhodnutia nižších súdov spočívali na nesprávnom právnom posúdení veci, mala by táto vada za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné.

Po zistení, že v prejednávanej veci nie je daný dôvod, zakladajúci v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. prípustnosť dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, skúmal dovolací súd, či sú splnené zákonné podmienky stanovené Občianskym súdnym poriadkom osobitne pre prípad, že dovolanie smeruje proti rozsudku (v danej veci odvolací súd rozhodol v tejto procesnej forme).

V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Ak dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, je prípustné len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Napokon, dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného vo veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je prípustné ani podľa ustanovení § 238 ods. 1-3 O.s.p.

Predpokladom prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. je taká zmena rozsudku súdu prvého stupňa rozsudkom odvolacieho súdu, pri ktorej z porovnania obsahu rozhodnutí súdov oboch stupňov je zrejmé, že práva a povinnosti účastníkov konania boli nimi odlišne konštituované alebo deklarované. Rozhodujúcim preto nie je formálne hľadisko, teda to, ako odvolací súd napríklad z hľadiska slovného vyjadrenia označil, zostavil a zoštylizoval výrok svojho rozhodnutia, ale vecné (obsahové) hľadisko, teda to, či odvolací súd svojím rozsudkom niečo vecne zmenil na tom, čo pred ním deklaroval alebo konštituoval súd prvého stupňa. Z hľadiska prípustnosti dovolania možno na zmenu rozsudku súdu prvého stupňa odvolacím súdom považovať len také rozhodnutie, ktorým odvolací súd vecne zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa a nahrádza ho svojím iným rozhodnutím o veci samej. V porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa musí ísť o iné, rozdielne rozhodnutie o veci samej (R 12/1994).

Z porovnania výrokových častí rozsudkov súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu je zrejmé, že napriek použitej formulácii o zmene rozsudku vo veci samej, odvolací súd v skutočnosti potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti, v ktorej bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni 56 658,-- Sk spolu s 3 %-ným úrokom z omeškania od 20. júla 1991 do zaplataenia a zmenil ho len v časti nad túto priznanú sumu tak, že žalobu vo zvyšku zamietol. Z hľadiska prípustnosti dovolania žalovaného je podstatné, že rozsudky súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu sú súhlasné v tom, že obidva priznali žalobkyni plnenie v sume 56 658,-- Sk. Z uvedeného vyplýva, že z hľadiska vecného treba preto napadnutú časť rozsudku odvolacieho súdu považovať za potvrdzujúcu.

Nakoľko žalovaný dovolaním napáda rozsudok odvolacieho súdu len v časti, ktorú treba považovať za potvrdzujúcu, je potrebné prípustnosť jeho opravného prostriedku posudzovať podľa tých ustanovení, ktoré určujú podmienky, za ktorých možno dovolaním napadnúť právoplatný rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa.

Napadnutým rozsudkom bol „potvrdený“ rozsudok súdu prvého stupňa, ktorému iný rozsudok nepredchádzal, pričom odvolací súd v ňom nevyslovil prípustnosť dovolania a vo veci dovolací súd doteraz nerozhodol. Prípustnosť dovolania žalovaného preto nie je možné vyvodiť ani z ustanovení § 238 ods. 2 a 3 O.s.p.

Keďže ustanovenia § 237, § 238 ods. 1 – 3 dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. novembra 2007 sp.zn. 2 Co 129/2006, v spojení s opravným uznesením z 28.januára 2008 sp.zn. 2 Co 129/2006, nepripúšťajú, bolo potrebné tento opravný prostriedok odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z.

Vzhľadom na uvedené, dovolacie konanie sa obmedzilo iba na fázu zisťovania podmienok prípustnosti dovolania a nemohlo pokročiť do ďalšej fázy, t.j. preskúmania vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej ale napriek tomu náhradu trov konania nepriznal, pretože v dovolacom konaní jej žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. júna 2009

JUDr. Ladislav Górász, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

